

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2013. szeptember 11. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hivatali visszaélés büntette és más bűncselekmény miatt **I.r. vádlott és társai** ellen folyamatban lévő büntető ügyben a Fővárosi Törvényszék 2013. február 13. napján kihirdetett 23.B.178/2011/43. számú ítéletét I.r., III.r. és IV.r vádlottak tekintetében **helybenhagyja.**

I n d o k o l á s :

A Fővárosi Törvényszék a 2013. év február 13. napján kihirdetett 23.B.178/2011/43. számú ítéletében **az** I.r. vádlottat bűnösnek mondta ki 10 rb. - egy esetben felbujtóként elkövetett - hivatali visszaélés büntetében /Btk.225.§/, amiért őt - halmazati büntetésül - 1 év 6 hónap, végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett börtönbüntetésre és 300.000 forint pénzmellékbüntetésre ítélte. Az elsőfokú bíróság rendelkezett a pénzmellékbüntetés meg nem fizetése esetén annak szabadságvesztésre átváltoztatásáról is.

Ugyanakkor az I.r. vádlottat az ellene közokirat-hamisítás büntette /Btk.275.§ (1) bekezdés b) pont/ és 1 rb. hivatali visszaélés büntette /Btk.225.§/ miatt emelt vád alól felmentette.

a II.r. vádlottat az ellene felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntette /Btk.225.§./ miatt emelt vád alól felmentette.

A III.r. vádlottat az ellene felbujtóként elkövetett közokirat-hamisítás büntette /Btk.275.§ (1) bekezdés b) pont/ miatt emelt vád alól - bizonyítottság hiányában - felmentette.

AIV.r. vádlottat bűnösnek mondta ki felbujtóként elkövetett hivatali visszaélés büntetében /Btk.225.§/, amiért őt 90 napi tétel, napi tételenként 2.500 forint, összesen 225.000 forint pénzbüntetésre ítélte azzal, hogy a pénzbüntetést meg nem fizetése esetén napi tételenként kell egy-egy napi szabadságvesztésre átváltoztatni.

Az elsőfokú bíróság ítélete a II.r. vádlott vonatkozásában - bejelentett perorvoslat hiányában - a kihirdetése napján jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az ügyész az I.r. vádlott terhére a büntetés súlyosítása érdekében, míg az I.r. terhelt és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés végett, a III.r. vádlott és védője a felmentés jogcímének - bűncselekmény hiányának - megállapítása végett, míg a IV.r. vádlott és védője felmentés érdekében jelentettek be fellebbezést.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a 2013. év március hó 25. napján kelt BF.264/2013/1. számú átiratában az I.r. vádlott büntetésének súlyosítását célzó ügyészi fellebbezést fenntartotta, a védelmi fellebbezéseket alaptalannak minősítette. Átiratában kifejtette, hogy álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat betartotta, a vádlottak és a tanúk figyelmeztetése szabályszerű volt, az iratok ismertetése felolvasással megtörtént a tárgyaláson. A Fővárosi Törvényszék hiánytalanul feltárta és részletesen ütköztette, elemezte az ügyben felmerült bizonyítékokat, indokát adta, hogy a vádlotti vallomások közül melyeket és miért vetett el, azokat milyen egyéb bizonyítékok cáfolták, illetve támasztották alá az ítéleti tényállást. A mérlegeléssel megállapított történeti tényállás megalapozott, abból okszerűen vont le következtetést a Fővárosi Törvényszék az I.r. és a IV.r. vádlottak bűnösségére és cselekményeiket is a törvénynek megfelelően minősítette.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség átirata azonban rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság a büntetést befolyásoló alanyi és tárgyi tényezőket ... I.r. vádlott vonatkozásában csak részben vette helyesen számba, továbbá azokat nem a súlyuknak megfelelően értékelte. Indítványozta, hogy a másodfokú bíróság további súlyosító körülményként értékelje a vádlott terhére, hogy a cselekményei alkalmasak voltak a rendőrségbe vetett közbizalom megingatására is, továbbá hogy a terhelt a bűncselekményeit vezető beosztásban, azt felhasználva követte el, mely deliktumok sértették a bűnüldöző szervek érdekeit.

Mindezek tükrében az I.r. vádlottal szemben kiszabott büntetést kirívóan enyhének értékelte, ezért indítványozta, hogy az I.r. vonatkozásában a másodfokú bíróság a szabadságvesztés végrehajtásának próbaidőre történő felfüggesztését mellőzze, és a vádlottat tiltsa el a közügyek gyakorlásától is. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására tett indítványt.

A Fővárosi Ítéltábla nyilvános ülésén az ügyész az írásbeli átiratában foglaltakat ismételte meg azzal, hogy az I.r. vádlott által elkövetett bűncselekmények társadalomra veszélyessége a többéves időmúlás ellenére sem csökkent jelentősen, ezért az I.r. vádlottal szemben elsőfokon alkalmazott joghátrány - álláspontja szerint - nem alkalmas a Btk.37.§-ában írt büntetési célok eléréséhez.

Az I.r. vádlott védője - nem vitatva azt, hogy az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék rendkívül széleskörű és alapos bizonyítást folytatott le -, vitatta, hogy

az I.r. vádlott büntetőjogi felelőssége az I/3., illetve a I/6. tényállási pontokban megállapítható. E történeti tényállások vonatkozásában rámutatott, hogy álláspontja szerint védenca ugyan nem a szokásos, formalizált eljárási keretek között intézkedett, de magatartása nem lépte át a büntetőjogilag értékelendő magatartások határát, vagy ha igen, akkor azok nem voltak veszélyesek a társadalomra. Kiemelte, hogy az I.r. vádlottnak már önmagában komoly büntetés az, hogy a büntetőeljárás miatt a rendőri pályafutása véget ért. A vád tárgyává tett I.r. vádlotti magatartásokat csak baráti segítségnyújtásnak minősítette. Az I.r. vádlott büntetőjogi felelősségének megállapítása esetén is az elsőfokú ítélet helybenhagyását indítványozta.

A III.r. vádlott védője a felmentés jogcímének megváltoztatására irányuló fellebbezését fenntartotta és perbeszédében kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság felbujtóként marasztalta el védencét, de a III.r. vádlott magatartásának szándékosságára nem merült fel adat, gondatlan felbujtás pedig nincs, ezért helyesen bűncselekmény hiányában kellett volna felmenteni a III.r. terheltet.

A IV.r. vádlott védője a terhelt felmentésére, illetve másodlagosan a kiszabott büntetés enyhítésére irányuló fellebbezését fenntartotta. Kifejtette, hogy álláspontja szerint a Fővárosi Törvényszék ítélete a Be.351.§ (2) bekezdés d) pontjában írt okból megalapozatlan, mert a bíróság tényből további tényre tévesen következtetett. Indokolása szerint a gépkocsi átírása megtörténtének leellenőrzése nem bűncselekmény, az mindössze egy adatkérés, és ezzel összefüggésben szintén nem törvénysértő a soronkívüliség sem. E vádlotti magatartások egy személynél sem keletkeztettek jogtalan előnyt, következésképpen a IV.r. vádlott nem követte el a hivatali visszaélés büntettét felbujtóként. Erre figyelemmel a IV.r. vádlott felmentését szorgalmazta, másodlagosan pedig a kiszabott pénzbüntetés enyhítésére tett indítványt.

Az ellentétes irányú fellebbezések nem alaposak.

A Fővárosi Ítéltábla a súlyosítást, továbbá a felmentéseket, illetve enyhítéseket célzó fellebbezések folytán a Be.348.§ (1) bekezdés I. fordulata alapján a fellebbezéssel megtámadott ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében felülbírált. A felülbírálat a Be.349.§ (1) bekezdés alapján a II.r. vádlott felelősségére nem terjed ki, mert vonatkozásában az ítélet első fokon jogerőre emelkedett.

Ennek során megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a perrendi szabályokat maradéktalanul betartotta. A vád tárgyává tett bűncselekmények elbírálása szempontjából releváns bizonyítékokat hiánytalanul feltárta, számba vette, azokat egyenként és összességükben is megvizsgálta, értékelte, majd ennek eredményeként mérlegeléssel állapította meg az irányadó történeti tényállásokat, melynek során tényből tényre is helyesen következtetett.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállások csaknem minden tekintetben megalapozottak, azok nagyrészt mentesek a Be.351.§ (2) bekezdésében felsorolt hibáktól és hiányosságoktól, következésképpen irányadóak voltak a másodfokú eljárásban is.

A Fővárosi Ítéltábla a tényállást az I.r. vádlott személyi körülményeit illetően - a másodfokú eljárásban beszerzett iratok tartalmára figyelemmel - mindössze azzal egészíti ki a Be.352.§ (1) bekezdés a) pontja alapján, hogy; „A terhelt szolgálati viszonyát az Országos Rendőr Főkapitány a 0../2859. számú parancsával megszüntette a 2010. év szeptember hó 1. napján”.

A kiegészítéssel a tényállás immár teljesen megalapozottá és felülbírálatra alkalmassá vált. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában részletesen számot adott arról, hogy a vádlottak tagadásával szemben mely bizonyítékokra alapozva állapította meg a tényállást. A törvényszék az ítéleti rendelkezéseit okszerűen megindokolta, abban logikai hiba nem lelhető fel.

A bizonyítékok értékelése körében a Fővárosi Törvényszék számot adott arról, hogy mely bizonyítékokat milyen körben és miért fogadott el, illetve másokat miért vetett el.

Az elsőfokú bíróság igen részletesen elemezte az egyes bizonyítékokat és azokkal összhangban állapította meg a történeti tényállást. Indokolásában minden részletre kiterjedően foglalkozott az egyes vádlottak által előterjesztett védekezésekkel, miként behatóan elemezte és értékelte a tanúk vallomásait, nem utolsósorban pedig a bírói engedélyhez kötött titkos információ gyűjtés keretében rögzített telefonbeszélgetések tartalmát. Ez utóbbi körben példamutató részletességgel és alaposan vetette össze a bűncselekmények elkövetése idején hatályban volt és az elbíráláskor hatályos eljárásjogi rendelkezéseket és megalapozottan foglalt állást abban a kérdésben, hogy a lehallgatási anyagok bizonyítékként felhasználhatók és értékelhetők. Az elsőfokú ítélet erre vonatkozó 45-57. oldalain adott indokolással a másodfokú bíróság is maradéktalanul is egyetértett.

Helyesen állapította meg a törvényszék, hogy a meghallgatott tanúk vallomásai, az értékelési körébe vont okirati bizonyítékok legnagyobb részt egy irányba, a vádlottak bűnösségének irányába mutattak.

A helyesen megállapított irányadó történeti tényállásokból okszerű következtetést vont az elsőfokú bíróság a fellebbezéssel érintett vádlottak bűnösségére, és - az elsőfokú ítélet kihirdetésekor hatályban volt Btk. rendelkezéseinek megfelelően - törvényes volt a terhelt cselekményeinek minősítése is.

A másodfokú bíróság nem osztotta az I.r. vádlott védőjének azon érvelését, mely szerint az irányadó I/6. tényállási pontot illetően a terhelt büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg, mert az nem éri el a bűncselekmény szintjét, illetve társadalomra veszélyessége nincs. E tényállási pont kapcsán egyértelmű

bizonyítékok álltak rendelkezésre a vádlott bűnösségét illetően. Az I.r. vádlott tagadásával szemben a tanúvallomás és a lehallgatott telefonbeszélgetések hanganyagai minden kétséget kizáróan igazolták azt, hogy a vádlott bűncselekményt követett el, mert hivatali kötelességét megszegve kolléganőjével lekérte a IV.r. vádlott által kért személygépkocsi adatait. Ez a magatartása pedig egyrészt törvényben ütköző, hivatali kötelességszegő volt másrészt pedig jogtalan előnyhöz jutatta a vádlottársát. Ilyen körülmények a Btk.225.§-ában szabályozott hivatali visszaélés büntettének valamennyi törvényi tényállási eleme maradéktalanul megvalósult.

A I/3. tényállási pont vonatkozásában tévesen hivatkozott a védő a másodfokú bíróság előtt az I.r. vádlott felmentésére, mert a terheltet már a Fővárosi Törvényszék is felmentette a szóban forgó bűncselekmény miatt emelt vád alól bizonyítottság hiányában. Ugyanakkor az elsőfokú bíróság ítéletének 58. oldalán tévesen tüntette fel az I.r. vádlottat marasztaló tényállási pontok között a I/3. számút, mert ugyanezen ítélet 62. oldalának 7. bekezdésében indokolta meg a felmentés jogcímét, míg az ítélet 21-28. oldalain arról adott számot, hogy mely bizonyítékok voltak azok, amelyek nem győzték meg a bíróságot az I.r. terhelt bűnösségéről e tényállási pont vonatkozásában.

Ami a III.r. vádlott felmentését illeti az elsőfokú bíróság az eljárása során messzemenően figyelembe vette és helyesen alkalmazta a Be.4.§ (2) bekezdésében rögzített eljárási alapelvet, mely szerint a kétséget kizáróan nem bizonyított tény nem értékelhető a vádlott terhére.

Az I/3. tényállási pontban érintett III.r. vádlottra vonatkozóan kétségtelenül egymásnak ellentmondó bizonyítékok merültek fel. Ezek közül egyesek III.r. vádlott bűnösségének irányába mutattak, míg mások - éppen ellenkezőleg - büntetőjogi vétlenségének irányába hatottak. A rendelkezésre álló okirati bizonyítékok gondos vizsgálata és értékelése alapján megalapozottan foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben, hogy a vád tárgyát képező okiraton feltüntetett dátum tekintetében minden kétséget kizáró bizonyíték nem állt rendelkezésre, ugyanakkor azt tényként lehetett megállapítani a többi bizonyítékra is figyelemmel, hogy az okiraton szereplő dátum ténylegesen valótlan volt. Mindezekből továbbá az I.r. és III.r. vádlottak közötti beszélgetésekből, a tanúvallomásokból és az elsőfokú bíróság által az értékelési körébe vont egyéb bizonyítékokból kétséget kizáróan megállapítható volt a közokirat-hamisítás büntettének elkövetése, azonban arra vonatkozóan nem merült fel egyértelmű adat, hogy a deliktum elkövetésében bármilyen módon részt vett volna a III.r. vádlott. Ugyanakkor rendelkezésre álltak olyan bizonyítékok, amelyek a terhelt büntetőjogi felelősségét nagymértékben valószínűsítették. A valószínűség azonban nem büntetőjogi kategória és nem elegendő a vádlott büntetőjogi felelősségének megállapításához, mert ahhoz a korábban kifejtettek értelmében minden kétséget kizáró bizonyosság szükséges. A büntetőeljárási törvény éppen azokra az esetekre tartalmazza a bizonyíték hiányos felmentést, amikor a vádlott bűnösségének és ártatlanságának irányába ható bizonyítékok egyaránt vannak, de amelyek ilyen körülmények között

összességükben nem eredményezhetik a terhelt marasztalását. Ez állapítható meg az elsőfokú bíróság által helyesen rögzített I/3. tényállási pont kapcsán is, ezért a jogszabálynak megfelelően döntött a Fővárosi Törvényszék, amikor dr. a III.r. vádlottat felmentette az ellene emelt bűncselekmény vádja alól. Akkor sem tévedett, amikor felmentő rendelkezését a bizonyítékok hiányával indokolta, mert a korábban kifejtettek alapján értelemszerűen fel sem merülhetett a bűncselekmény hiányos felmentés.

Nem foghatott helyt a IV.r. vádlott védőjének érvelése sem, mely szerint a terhelt felbujtói minősége és ennek eredményeként bűnössége nem állapítható meg az I/6. tényállási pont kapcsán. Az elsőfokú bíróság által megállapított irányadó történeti tényállás alapján az rögzíthető, hogy a IV.r. vádlott kimondottan abból a célból kereste meg telefonon ismerőseit az I.r. vádlottat, hogy az gépjármű nyilvántartásban ellenőrizze le, hogy meghatározott forgalmi rendszámú gépkocsit az új tulajdonosa a nevére íratja-e. A kérésnek megfelelően az I.r. vádlott a hivatali kötelességét megszegve kolléganőjével soron kívül lekérte az autó adatait, majd nyomban értesítette a IV.r. vádlottat az eredményről.

A IV.r. vádlott védőjének érvelése szerint a IV.r. vádlott szándéka nem terjedt ki a hivatali kötelesség megszegésére, magatartása legfeljebb gondatlan volt, a gondatlan felbujtás pedig dogmatikailag kizárt, nem bűncselekmény.

E tényállási pontot illetően a vádlottak bűnösségét a már említett tanúvallomáson túlmenően a gépjármű nyilvántartás adatai és nem utolsósorban a titkos információ gyűjtés keretében lehallgatott telefonbeszélgetések tartalma támasztotta alá. Ez utóbbiakból aggálytalanul megállapítható volt, hogy az I.r. vádlott - nem hivatalos eljárás keretében, illetve annak érdekében - kérte le a nyilvántartásból az adatokat, hanem a IV.r. vádlott kérésére egészen konkrétan körül határolható és az elsőfokú bíróság által a bizonyítékok tükrében helyesen megállapított magáncélból.

A Btk. helyes értelmezése és az állandóan követett bírói joggyakorlat értelmében - nem utolsósorban pedig a jogtudomány által kidolgozott elveknek megfelelően - a Btk.225.§-ában meghatározott jogtalan előny nem kizárólag vagyoni vagy valamilyen pénzben kifejezhető, értékkel bíró előny lehet, hanem bármilyen jellegű, amely alkalmas arra, hogy érintett személyt kedvezőbb helyzetbe hozza. Mindezt úgy, hogy a hivatali visszaélést elkövető hivatalos személy ennek kapcsán hivatali kötelességét megszegi, hatáskörét túllépi, vagy hivatali helyzetével egyébként visszaél. Jelen tényállás szempontjából az I.r. vádlottnak a hivatali helyzeténél fogva lehetősége volt arra, hogy a gépjármű nyilvántartásban ellenőrizze a IV.r. vádlott által kért adatokat, melynek eredményeként IV.r. vádlott díjfizetés nélkül, soron kívül jutott az általa kért információhoz. Ebben realizálódott a jogtalan előny és a fenti magatartással követték el a vádlottak a hivatali visszaélés bűntettét, melyet az I.r. vádlott tettesként, míg a IV.r. terhelt felbujtóként valósított meg.

Az eddig kifejtettekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla nem látott lehetőséget a vádlottak részben vagy egészben történő felmentésére, mert magatartásuk minden

tekintetben tényállásszerű volt, ezáltal bűncselekményt valósított meg. Ezzel összefüggésben értelemszerűen nem foghatott helyt az I.r. vádlottnak és védőjének azon érvelése, mely szerint a baráti szívességgént végrehajtott adatlekérések nem érték el a bűncselekmény szintjét. A törvényi szabályozás éppen az ilyen jellegű magatartásokat szankcionálja hivatali visszaélésként, amelyeket mindössze az adott vagy kapott ellenszolgáltatás különböztet meg a jóval súlyosabban minősülő és büntetendő vesztegetési magatartásoktól.

A védelmi fellebbezés másrészt a Be.351.§ (1) bekezdése, és a 352.§ (3) bekezdése alapján a felülmérlegelés tilalmába is ütközik, mivel az ügyben új tény vagy bizonyíték nem merült fel.

A büntetés kiszabása körében az elsőfokú bíróság döntően helyesen vette számba és súlyuknak megfelelően értékelte az egyes vádlottak esetében a javukra szóló enyhítő és a terhükre megállapítható súlyosító körülményeket. E körben a másodfokú bíróság - egyetértve a főügyészségi indítványban foglaltakkal - további súlyosító körülményként értékelte az I.r. vádlott terhére, hogy magatartása alkalmas volt a rendőrségbe vetett közbizalom megingatására, továbbá, hogy bűncselekményeit vezető beosztásban, azt felhasználva követte el.

Mindezek ellenére az elsőfokú bíróság által kiszabott joghátrányok a Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint arányosan igazodnak a bűncselekmények és az elkövetők társadalomra veszélyességéhez, bűnösségük fokához, valamint az enyhítő és súlyosító körülményekhez, ezért megfelelően szolgálják a Btk. 37.§-ában írt büntetési célokat. A másodfokú bíróság ezért nem találta megalapozottnak sem a súlyosítást célzó ügyészi, sem az enyhítésre, illetve felmentésre irányuló védelmi fellebbezéseket.

Helyesen foglalt állást a Fővárosi Törvényszék az alkalmazandó anyagi büntető jogszabályt illetően is, amikor arra az álláspontra helyezkedett, hogy a Btk.2.§-ának főszabálya szerint az elkövetéskor hatályban volt törvényt alkalmazta, mert az kedvezőbb elbírálást eredményezett az elkövetők számára.

A másodfokú elbírálás időpontjában már hatályba lépett a 2012. évi C. törvény (új Btk.), ezért a Fővárosi Ítéltábla is vizsgálta, hogy melyik törvény eredményez kedvezőbb elbírálást a terheltek javára. Ennek eredményeként megállapította, hogy érdemi különbség a két törvény között nincsen - figyelemmel az elkövetőkkel szemben alkalmazott joghátrányokra is - ezért a fő szabály szerint az elsőfokú ítélet rendelkezéseit e vonatkozásban is érintetlenül hagyta.

A Fővárosi Ítéltábla végzése a Be.371.§ (1) (3) és (4) bekezdésein alapszik.

Budapest, 2013. év szeptember hó 11. napján.

. Ruzsás Róbert s.k.

a tanács elnöke

Dr. Németh Nándor s.k.
előadó bíró

Dr. Mészáros Lászlós.k.
szavazó bíró

A Fővárosi Törvényszék 23.B.178/2011/43. számú ítélete a Fővárosi Ítéltábla 6.Bf.147/2013/5. számú végzése folytán az I.r., a vádlott neve III.r. és a IV.r. vádlottak tekintetében a 2013. év szeptember hó 11. napján jogerőre emelkedett és - az I.r. vádlott szabadságvesztésének kivételével - végrehajtható.

Budapest, 2013. év szeptember hó 11. napján

Dr. Ruzsás Róbert s.k.
a tanács elnöke

a kiadmány hitelül: